

TEXT IRENA OBERMANNOVÁ FOTO MICHAL SVÁČEK, MF DNES

TO NEMŮŽU STIHNOUT!

Na svém kole jezdím v šatečkách a střevíčkách, jezdím na výstavy, na opery, na kávu. Chybí mi jen nosič vlasů, který by mi je nadnášel a běhal za mnou jako v Postřižinách. Ehm... stát se na pár dní messengerem a doručovat po Praze zásilky byl šílený nápad. A jsem ráda, že jsem to zažila. A přežila.

NA PÁR DNI
POSÍLČEKEM.
Spisovatelka
Obermannová
v pracovním. Po
Praze je zvyklá
jezdit pomalu.
Teď musela po-
řádně přidat.

JINDŘICHA SRAZILO AUTO. PÁDŮ MĚL NEPOČÍTANĚ. TADY SE ALE PAMATUJÍ JEN TY, KTERÉ ČLOVĚKA OMEZUJÍ V PRÁCI.

Firma Messenger je dobře utajená, položená v hlubinách jednoho paneláku na Smíchově. Nepotřebuje být vidět. Tady hraje nejdůležitější roli ulice, kurýři sami o sobě říkají, že jsou na ulici. Ulici milují i nenávidí.

Sestupují do sklepa paneláku a překvapuje mě, jak je to tu smřncovní. Styl je ostatně další věc, která dělá kurýra kurýrem. Černošlutý obleček motorkářů i cyklistů klíčujících Prahou zná každý. Ale ne každý si všimne detailu na vymykaném batohu se siluetou tajemného muže v klobouku. „Kdo vymyslel tu image?“ ptám se Davida Voverky, který u nás jako první založil před devatenácti lety kurýrní službu.

„Žlutočerná kombinace tehdy napadla mě, aby kurýři byli nápadní a trochu chránění. Autorem původního panáka na batohu byl Antonín Knopp, obměňujeme ho v čase, autorkou poslední změny je Jana Vahalíková,“ dozvídám se.

Být kurýr je cool neboli hustý. Budu taky tak hustá? ptám se sama sebe při pohledu na milý zmatek na firemním dispečinku, rámovaném obrovským akváriem, z něhož se line klid a mír.

„Devadesátko, nejspě tam na tu Kóvarnu nějak šikovně?“

„Pumpička je v hospodě.“

„Pumpičko? Slyšíme se? Tak necháš tu zásilku Sustákoví?“

„Ne, už jedu!“

„Ne, jedu já!“

„Tak si dej ještě nějaký nealko, Pumpičko...“

Šéf dispečinku Zoli Barak mi překládá messengerštinu do češtiny.

„Právě jste slyšela pravý kurýrní chleba. Tady po vysílačce probíhá permanentní souboj messengerů o zakázky. Operátor má vlastně velkou moc. Jim se spousta věcí nelíbí. Nesnáší třeba změny. Jakékoliv, i ty dobré. Vidíte, tady si můžete přečíst jejich reakce na náš nápad, že motorkáři a cyklisti budou na jedné radiové frekvenci.“

Zoli mi ukazuje na monitoru počítače intranet, který jde kurýřům do mobilu. Posílají jim přes něj stručné zprávy

o novinkách a aktuálním dění. A oni odpovídají. Jsou tak všichni permanentně ve virtuálním spojení.

„Tak nový frekvence! Kupuju vuvuzelu a letím do Afriky. To mohl vymyslet jen Zoli.“

„Nechcete někdo koupit borůvky?“

„Nemáte někdo číslo na Pětapadesátku? Chci ty borůvky.“

Tady se sedí v teple u počítače a u telefonu. Práce jako každá jiná. Už se těším, až absolvuju školení a vypadnu do terénu.

Slovo školení zní tak úředně, až z něj jde strach. Ovšem mým školitelem je Jindřich, kluk, který je s čímkoli úředním v jasném rozporu. Přijíždí sem na motorce, uprostřed hlavy má číro odbarvené na blond, na tváři vytetovaný revolver a chybí mu přední zub. Neptám se, jak si ho vyrázil. Je to dost jasné.

„Jsem jedinej, kdo má na vás čas,“ vysvětluje. „Nemůžu pořídně jezdit. Včera mi sundali sádku.“

Jindřicha srazilo auto. Jako skoro každého tady. Pádů měl nepočítaně, tady se pamatují jen ty, které člověka omezují v práci.

„Děláme na živnostáky. Každý jsme svým pánem. A tak jsem, když mě odvážela sanitka, bolest vůbec nevnímal. Jediný, co mě zajímalo, bylo, jak dlouho nebudu moct jezdit. Byl jsem vyřazený dva měsíce.“

Rozumím mu. Začíná se mi zdát, že existuje určitá podobnost mezi spisovateli a kurýry. Kurýři ovšem mají lepší image. Jinak jsme všichni toulaví dobrodruzi, co milují svobodu a chtějí být svým pánem. Taky jsem nedávno měla zlomenou ruku. Pravou. Bolest jsem nevnímal, jediné, co jsem si uvědomovala, bylo, že nebudu moct psát...

Jindřich mi předvádí vysílačku, intranet. Vypadá to všechno jednoduše. „Zapne se to tímhle čudlíkem. Jako rádio. Tohle je hlasitost, když chcete mluvit, stisknete tenhle šedý čudlík a držíte ho. Když chcete slyšet operátora, musíte ho pustit. Představujete se jako messe, teprve pak jméno, protože on vás první většinou neslyší.“

Ještě mi předává „žlutáka“ neboli žlutý dokument, který musí každý kurýr

S PAVLOU. Nejdřív byla otrávená – že ji budu zdržovat. Měla pravdu. Ale nakonec jsme se loučily skoro dojatě.

vyplňovat a který později slouží jako doklad o doručení zásilky.

„Nejdůležitější je čas a podpis, že jste zásilku doručila. Když na ni čekáte dýl než deset minut, tady napíšete ‚zásilka nepřipravena‘. Protože vás zdrželi a ten, kdo to zdržení způsobil, to tady podepíše. Za to se platí.“

„Co děláte, když nejezdíte?“ ptám se ho, zatímco on přemýšlí, komu mě předá do učení dál.

„Mám punkovou kapelu. Normal se jmenujeme.“

Začnu jezdit s Pavlou. Zatím jen v civilu, na zkoušku.

KURÝRKA PAVLA

„Mně se to moc nehodí,“ ozve se mi v telefonu otrávený hlas.

Nevím, jak mám reagovat, tohle jsem

nečekala. Raději mlčím. „No, tak teda jo, no,“ odpovídá Pavla na mou bezradnost. „Ale budete mě zdržovat.“

„To asi jo,“ říkám vystrašeně.

Leje a nikam se mi nechce. Už vůbec ne za nějakou zpruzenou kurýrkou. Než dojedu na domluvené místo na svém pomalém postřížinovém kole, jsem promočená na kost. A přijíždím trochu pozdě (zdržovat ji budu stoprocentně). Takže už došlo ke scéně s fotografem, který přijel včas (jel MHD).

„Neřekli mi, že mě chcete fotit!“

Zadívám se jí do obličeje a tuším, že pod tvrdou slupkou je dobrá duše. Pod přísně utaženým samurajským culíkem vidím obličejik beze stopy líčidla, s dobře utajovaným milým kukučem. Chová se jako kluk. Jinak to asi nejde. V tu chvíli jsem pochopila, že jsem

trapná, nemožná a nablblá romantická cyklistka. Fotograf ji přemlouvá (a přemluví) a pak nás opouští. Nechávám Pavlu, aby si rychle doručila zásilku bez mé asistence, protože bych jí nestačila. A po jejím doručení ji patolizalsky zvu na kafe. Pak už jen vidím její sportovní postavu, jak mi mizí mezi auty.

Dorazila na domluvené místo včas a už se usmívá. Moje image debila zabraha. Je totiž pravá.

Pavla se rozpovídá. Dokonce i o sobě. Je to velký samorost. Brzy zjišťuju, že jako všichni v téhle branži.

„Nějakou dobu jsem bydlela v Dublinu v pronajatém domě s kurýry. Moc se mi líbili, byli úžasná parta. Tam existuje komunita messengerů, ti lidi spolu žijou, trávěj spolu volnej čas... to u nás není.“

Pavla žije se svým přítelem muzi-

POVOLÁNÍ O ÚSTA. Dělat kurýra je pro drsnáky. Snad každého někdy srazilo auto. Jeden z mých kolegů, Jindřich, měl vyražený zub. A právě mu sundali sádku.

PODEPSAT. Jedno ze základních pravidel kurýrů – nechat si podepsat, že jste zásilku předali.

kantem na vesnici nedaleko Prahy. Každé ráno vstane, sedne na kolo, dojede na vlak a vlakem do Prahy. A tam rozváží zásilky. V létě, v zimě, i když trakaře padají, i když prší jako dneska.

„Jak to, že nemáte helmu?“ hraju si na maminku.

„Prostě ji nemám.“

Také Pavla několikrát spadla, jednou ji srazilo auto.

„Ale ke mně se řidiči chovají docela ohleduplně. Víc než ke klukům.“

Pavla je jediná messengerka, která jezdí na kole. Dalších pár jezdí autem.

„Co vás na té práci baví?“

„Je to, jako bych účinkovala v nějaký počítačový hře.“

Zapíná vyslačku.

„Bílková osm, chce to někdo?“

„Beru,“ hlásí Pavla a pobídne mě. ▣

TOHLE POVOLÁNÍ NEMŮŽE DĚLAT KAŽDÝ. JE PRO BOHÉMY. A BLÁZNY.

„Tak jedete?“

„Budu vás zdržovat...“ připomínám jí.

„To zvládnem.“

Pavla je jako proměněná. Starostlivě se po mně ohlíží, bojí se, abych nespadla pod tramvaj. Jedeme vedle sebe, povídáme si. Mineme několik kurýrů, všichni Pavlu bouřlivě zdraví a ona je. Taky si najednou připadám jako v nějaké hře. Nevím, jestli v počítačové. Spíš v absurdním dramatu.

„Leje, co? Co takhle Templář?“ ozve se z vysílačky.

„To je hospoda, kde se scházejí kurýři,“ vysvětlí mi Pavla. „Chcete tam jít?“

Samozřejmě, že chci. Doručíme zásilku, Templáře máme po cestě.

Ani si nepřipadám cizí, i když jsem ty chlapy nikdy neviděla. Hned mě vítají, podávají ruku. Pijeme horký čaj, abychom se zahřáli. Dozvídám se, že je Pavla mlátí. A že byli nedávno na vodě. Takže se taky kamarádí i mimo práci.

„Tohle je bohémský povolání. Nemůže to dělat každý. Je to pro dobrodružný povahy, silný náтуры. Bláznů. Člověk je kolikrát celý den venku.“

„Jak se chodíte vyčurát?“ osměluju se zeptat.

„My do příkopu. Pavla si zajde v nůbl firmách. Ji nechaj.“

Všichni mají za sebou bezpočet pádů i úrazů. Smějí se tomu. Jeden běhá maraton, druhý byl vrcholový fotbalista. Třetí se zajímá o muziku.

Teplý čaj mi nějak nepomáhá. Dává se do mě zima. Jsem ráda, když máme padla, těším se, že si doma dám rum. Pavla jede na vlak. Loučíme se skoro dojate.

„To bylo fajn,“ říká tahle drsňačka. „Milý zpestření.“

„To jsem ráda. Určitě vás někdy uvídám.“

„Třeba vám přivezu zásilku.“

KURÝR HONZA

Druhá část mého školení pokračuje další den. Budu doručovat zásilky na motorce. Ne sama, to bych už nebyla mezi živými. Vyzvedl si mě kurýr Honza. Chybí mu kus předního zubu a já se zase neptám, jak se mu to stalo.

80 KM DENNĚ

Kurýr (messenger) je člověk, který na kole, na motorce či v autě doručuje zásilky. Má na to časový limit.

Kurýrní služba Messenger pokrývá celou republiku. Sídli v Praze, pobočky má v Brně, Plzni, Ostravě, Hradci Králové, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem.

Kurýr-cyklista ujede za den v průměru osmdesát kilometrů, záleží na ročním období a jeho výkonnosti.

Průměrná doba dodání zásilky je dvě hodiny.

Průměrný plat kurýra-cyklisty je tak 20 až 25 tisíc – opět to záleží na ročním období a výkonnosti kurýra.

Honzovi je třiatřicet. Miluje techniku, zvláště stroje. Ale nejvíce miluje svoji přítelkyni, kterou si chce brzy vzít a založit s ní rodinu.

„Vozíte ji na motorce?“ ptám se.

„Ne, to bych se bál.“

Tak to mi možná ani říkat nemusel... K tomu jsem vyslechla pár dobře míněných vtípků od ostatních kurýrů typu: „Proč jste paní redaktorce nedali motorku, která zahejbá? A lepšího řidiče?“

Ha, ha, ha. Usedám za Honzu a on startuje. Mám v popisu práce ho pevně zezadu objímat. Vyrazí prudce vpřed. Když klopi první zatačku, radši zavírám oči. Naposledy jsem jela na motorce s klukem, který klopil, až vyklopil, a já tehdy letěla asi pět metrů vzduchem.

„Uvolni se. Nebuď křečovitá. Nic se nám nestane.“ To se mu řekne. Nahýbáme se brutálně k zemi.

Ale zanedlouho začínám chápat, že mi dali nejlepšího řidiče na světě. Uháním Prahou na motorce, tulím se ke krásnému klukovi, co víc si můžu přát. Snad jen se nevysekát. Všechny paní v mém věku mi můžou závidět,

opakuju si, když brousíme zatačku povážlivě nízkou u země. Přežila jsem, jupíí. Začínám mít pocit, jako bych získala bonus od nějaké zážitkové agentury.

KURÝRKA OBERMANNOVÁ

Pak ovšem došlo na lámání chleba. Další den ráno oblékám stejnokroj kurýra, plížím se po chodbě našeho domu s hrůzou, aby mě nepotkala sousedka. Stálo mě poměrně dost úsilí vybudovat si v našem baráku pověst slušné spisovatelky, a teď tohle...

Nasedám na postřížinové kolo a rychle ujíždím pryč. Hlavně abych nepotkala nikoho známého.

Na ulici jsem zjistila, co už o sobě dávno vím. Nesnáším stejnokroje. Konec hry, tady už se nemůžu schovat za žádného motorkáře, tady jsem poslíček, messe s velkým žlutočerným bafohem, který sotva vleču.

„Lumírova 10, Slavíkova 30, Mrštíkova 45, Radlická 2...“ nabízí mi má jediná společnost vysílačka.

NA MOTORCE. Snad se nevysekáme, pomyslí si, když sedám na motorku za Honzu. Zatáčky brousíme povážlivě nízko. „Uvolni se, nebuď křečovitá,“ říká mi.

Kterou vzít? Snažím se předělat si hlavu na plán Prahy, ale nedaří se.“

„Haló, ... messe, slyšíte se? Vezmu tu Radlickou,“ vyhrknu radši bez velkého kombinování.

Říkají mi tedy název ulice, kam pak zásilku povezu. Mám tam být do třiceti minut. „Jo, jasně,“ řeknu a teprve potom si roztáhnu mapu, abych konstatovala, že to nejspíš nestihnou. Asi mi to strhnou z platu.

Jedu Prahou, jsem jedním z poslíčků. Mám kafevský pocit odcizeného strojového města – kombajnu, co mě skosí. Ještě nejsem dokonalý kurýr, co je cool a má všechno na háku, děším se aut, která mám v zádech, která jedou bezohledně, která mě předjíždějí, a čekám, kdy si vyrazím zub.

My messengeri jsme městští námořníci, tuláci, co křižujeme světem a nemáme stání. Vzpomínám, jak mi kluci v hospodě říkali, že tohle je bohémské povolání. Námořníci mají pruhovaná trička, messengeri nosí obleček vosí. Jo, a všichni milují film Vratné lahve. Už se cítím líp. Je to legrace.

Před firmou, kam jedu pro zásilku, potkávám dalšího novodobého námořníka – kluka, co vozí pizzu. Radí mi ve výtahu, jak na knoflíky. A pizza nádherně voní. „Nesníme jim jí?“ ptám se. „To by bylo fajn, já od rána nejedl.“

Přebírám zásilku. Nevěřím svým očím. Advokátka Greeová! Moje kamarádka! Připomínám si své ranní předsevzetí, hlavně nepotkat nikoho známého. Tohle se může stát jenom mně! Tohle nemůžu napsat, všichni si budou myslet, že jsem si to vymyslela. No, tak to píšu.

Zvoním u doktorky Greeové před kanceláří. Přejde mi otevřít a vybuchne smíchy. „Ty jsi se už doopravdy zbláznila! To se tak někdo má. Ty jsi kurýr a já jsem furt advokátka. Nedáš si kafe?“

„Nemůžu. Do hodiny musím ještě doručit další dvě zásilky.“

Po jejich doručení jsem úplně vyřízená. Lapám v sedle po dechu. Volá mi Martin Moravec, šéf: „Žijete?“ ptá se.

„Ani moc ne. Ale mám spousty nových kamarádů!“ Načež se domluvíme, že moje mise je skončena. V kavárně se převléknu do svých šatů a už nejsem kurýr. Přesto se nemohu ovládnout a doma si ještě pouštím vysílačku.

Propadám jistému druhu voyeurství: je zvláštní poslouchat kurýrní roj už zase jako původní Obermannová. Asi si budu někdy tu vysílačku půjčovat.

„Pětapadesátko, máš ještě ty borůvky?“

„Pumpnul mě Pumpička.“

„Tak nic. A tu Sněmovni vezmeš?“ ■

irenaober@seznam.cz

INZERCE

Nový web cykloturistiky

<http://www.cyklo-jizni-morava.cz>
<http://www.jizni-morava.cz>

Vítejte na cykloportálu jižní Moravy

- Vyberte si z typů na výlety s kolem po jižní Moravě
- Naplánujte si vlastní trasu krajem vína a památek
- Zjistěte si aktuální informace a cykloslužby z jižní Moravy
- Stáhněte si vybranou trasu do GPS

Tento portál je realizován v rámci projektu „Rozvoj spolupráce Jihomoravského kraje a Trnavského samosprávného kraje v oblasti cyklistiky“ spolufinancovaného z Operačního programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013